

DUBROVNIK V POZNEM SREDNJEM VEKU

BIZANTINSKA OBLAST (9. – 13. stol.)

Že v času **Justinijana** je bil Dubrovnik obmorska postojanka.

Današnji obseg je dobil med **10. – 13. stol.**, ko sta se začel razvijati **obrt in trgovina**. Z zasipavanjem morja se je **mesto začelo širiti na sever**. Z ureditvijo novega pristanišča je nastalo tudi novo upravno središče, sedež civilne oblasti, arzenal in carinarnica.

Mesto je zajela **slavizacija**, do konca 13. stol. je že bilo večinoma **Slovansko**.

Prednosti Dubrovnika: ugodna lega ob Jadranu, povezanost s Sredozemljem ter gospodarski napredek južnoslovanskih dežel v zaledju.

Od 9. – 13. stol. je bil skoraj neprenehoma pod **bizantinsko nadoblastjo** (razen pod Benečani in Normani). Južni del **teme Dalmacije** je postal posebna upravna enota s centrom v Dubrovniku, kar je pripomoglo k njegovi **vodilni gospodarski in politični vlogi**. Odločilna je pri tem postala trgovina med zaledjem in Sredozemljem, tako se je v **12. stol. razvila uprava dubrovniške komune**.

Ustvarili so **pomembno križišče trgovskih poti**, želeli so si tudi **monopol nad trgovino s soljo**, s čimer pa so se začeli povezovati z dalmatinskimi in italijanskimi mesti. Razvite obrti so bile **tesarstvo, kovaštvo, ladjedelništvo,...** Razvila se je določena stopnja samouprave.

BENEŠKA OBLAST (13. stol.)

13. stol. – Benetke so izkoristile križarske vojne za poseg na **Jadransko obalo**. S tem se je **prekinil ugoden položaj za razvoj pomorske trgovine**, neovirano pa se je razvijala kopenska trgovina z zaledjem. Iz zaledja so izvažali **živino, živinorejske proizvode, krzno, vosek, les, rudnine in sužnje**, uvažali pa **tekstil, vino, olje, nakit, dišave, začimbe, usnje, orožje in sol**.

Dubrovčani so morali sprejeti **nadoblast Benetk, benečanskemu knezu pa izreči zvestobo**. Sodelovati so morali v beneški mornarici. Zaradi uporov Dubrovčanov pa Benečani niso mogli popolno uveljaviti svojega sistema. **Krepilo se je plemstvo**. Bogati posamezniki so se med seboj povezovali, a niso imeli nobenega političnega vpliva. **Neenotnost meščanov je omogočila, da je dubrovniško plemstvo obdržalo oblast vse do propada dubrovniške države**.

Po požaru **konec 13. stol. so prenovili mesto** – gradili so kamnite hiše, obnovili obzidja, tlakovali ceste ter zgradili katedralo in dva samostana. Napredni so bili tudi v **zdravstvu in higieni (bolnice, lekarne,...)**. Hkrati so se **ozemeljsko širili na obalo in zaledja na račun Srbije in Bosne**.

OGRSKA OBLAST (14. – 15. stol.)

14. stol. – **Pridejo pod ogrsko oblast**. S tem so dobili možnost do **ponovne uveljavitve samostojnosti**. Priznali so **ogrskega kralja**, ter skušali z njim ohraniti dobre odnose.

Dubrovnik je spet postal vodilna uvozna in izvozna postojanka balkanske kopenske trgovine, naraščati pa je začela tudi pomorska trgovina. Pod Ogrsko se je spremenila tudi oblast.

V **14. stol.** so ustanovili nekakšno **osnovno šolo**, v **15. stol.** so začeli poučevati klasične jezike, logiko, matematiko.

V **15. stol.** so **dalmatinska mesta ponovno padla pod Benečani, razen Dubrovnika**, ki je **dosegel svoj največji razcvet ter se začel širiti**. Pomembno je začelo postajati **suknjarstvo, zlatarstvo, steklarstvo in ladjedelništvo ter solinarstvo**.

Dubrovnik je postal tudi **pomembno denarno središče z lastnim denarjem**, razvijati se je začelo **kapitalistično in denarno gospodarstvo** (kreditno poslovanje, menjavanje tujega denarja, zavarovalništvo). **Državna blagajna je prevzela vlogo banke, kjer so imeli številni plemiči shranjen svoj denar.**

Tudi po pojavu Turkov se je ohranila svobodna trgovina, saj so jo Turki spodbujali.